

חשמל בשבת , מקורות

ד"ר חזות גבריאלי

1. משנה מסכת חגיגה פרק א

היתר נדרים פורחין באויר ואין להם על מה שיסמכו הלכות שבת חגיגות והמעילות הרי הם כהררים התלויין בשערה שהן מקרא מועט והלכות מרובות הדינין והעבודות הטהרות והטומאות ועריות יש להן על מי שיסמכו הן גופי תורה :

2. דברים פרק ה

(יב) שְׁמֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כְּאֲשֶׁר צִוָּה | יְקַנֵּן אֱלֹהֶיךָ :

(יג) יִשְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלֶאכֶתֶךָ :

(יד) וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת | לִיקַנֵּן אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל־מְלֶאכֶה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתֶּךָ וְשׂוֹרְךָ וְחֹמְרֶךָ וְכָל־בְּהֵמַתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמְתֶּךָ כָּמוֹךָ :

(טו) וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ | בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וַיֹּצִאֲךָ יְקַנֵּן אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְיָרֵעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוָּה יְקַנֵּן אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת :

3. שמות פרק לא

(ב) רָאָה קְרָאתִי בְשֵׁם בְּצִלְאֵל בְּרֵאֵוֹרִי בְּרִחִיר לְמַטֵּה יְהוּדָה :

(ג) וְאִמְלֵא אֹתוֹ רֹחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבְתַבִּינָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלֶאכֶה :

(ד) לְחָשֵׁב מַחֲשַׁבֹּת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבְנֹחֶשֶׁת :

(ה) וּבַחֲרֹשֶׁת אֲבָן לְמִלֵּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלֶאכֶה :

.....

(יג) וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־שַׁבְּתַתִּי תִשְׁמְרוּ כִּי אֹת הוּא בְּיָנִי וּבְיַנִּיכֶם לְדַרְתֵּיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְקַנֵּן מְקַדְּשְׁכֶם :

(יד) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי קָדֹשׁ הוּא לָכֵם מִחַלְלֶיהָ מוֹת יוֹמָת כִּי כָּל־הַעֲשֶׂה בָּהּ מְלֶאכֶה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקְרָב עַמִּיָּה :

(טו) יִשְׁשֶׁת יָמִים יַעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת שַׁבְּתוּן קָדֹשׁ לִיקַנֵּן כָּל־הַעֲשֶׂה מְלֶאכֶה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוֹמָת :

(טז) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרְתֶם בְּרִית עוֹלָם :

(יז) בְּיָנִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא לְעַלְמֵם כִּי־שִׁשְׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְקַנֵּן אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנְפֹּשׁ : (ה) וּבַחֲרֹשֶׁת אֲבָן לְמִלֵּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלֶאכֶה :

4. רש"י שמות פרק לה

(ב) ששת ימים - הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת :

5. שמות פרק לו

(ה) וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מֵרַבִּים הָעָם לְהַבְיֵא מִדֵּי הַעֲבֹדָה לְמְלֶאכֶה אֲשֶׁר־צִוָּה יְקַנֵּן לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ :

(ו) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמַחְנֵה לְאֹמֶר אִישׁ וְאִשָּׁה אֶל־עֲשׂוֹר־עוֹד מִלְּאִכָּה לְתַרְוִמַת הַקָּדָשׁ וַיִּכְלָא הָעָם מִהִבִּיא :

6. תלמוד בבלי מסכת שבת דף מט עמוד ב

דתניא : אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן, הם זרעו - ואתם לא תזרעו, הם קצרו - ואתם לא תקצרו, הם העלו את הקרשים מקרקע לעגלה - ואתם לא תכניסו מרשות הרבים לרשות היחיד. הם הורידו את הקרשים מעגלה לקרקע - ואתם לא תוציאו מרשות היחיד לרשות הרבים, הם הוציאו מעגלה לעגלה - ואתם לא תוציאו מרשות היחיד לרשות היחיד. מרשות היחיד לרשות היחיד, מאי קא עביד? - אביי ורבא דאמרי תרוויהו, ואיתימא רב אדא בר אהבה : מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים.

7. תלמוד בבלי מסכת שבת דף יב עמוד א

לא יפלה את כליו כו'. איבעיא להו : לא יפלה את כליו - ביום, שמא יהרוג, ורבי אליעזר היא. דתניא, אמר רבי אליעזר : ההורג כינה בשבת כאילו הורג גמל.

8. תלמוד בבלי מסכת חגיגה פרק א - הכל חייבין [המתחיל בדף ב עמוד א]

מאי כהררין התלויין בשערה? [דף י עמוד ב] מלאכת מחשבת אסרה תורה, ומלאכת מחשבת לא כתיבא.

9. רש"י מסכת חגיגה דף י עמוד ב

מלאכת מחשבת - שהמחשבה חשבה בדעתו ונתכוון לה, וזה לא נתכוון לה לבנין זה - לפיכך פטור, וזהו רמז מועט, דאילו מלאכת מחשבת בשבת לא כתיבא, אלא במשכן הוא דכתיב, ולפי שסמך בפרשת ויקהל פרשת שבת לפרשת משכן - אנו למדין מלאכת מחשבת לשבת.

10. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף ס עמוד א

לבתה הרוח - כולן פטורין. ת"ר : ליבה ולבתה הרוח, אם יש בלבוי כדי ללבותה - חייב, ואם לאו - פטור. אמאי? ליהוי כזורה ורוח מסייעתו! אמר אביי : הכא במאי עסקין - כגון שליבה מצד אחד, ולבתו הרוח מצד אחר. רבא אמר : כגון שליבה ברוח מצויה, ולבתו הרוח ברוח שאינה מצויה. ר' זירא אמר : כגון דצמרה צמורי. רב אשי אמר : כי אמרינן זורה ורוח מסייעתו - ה"מ לענין שבת, דמלאכת מחשבת אסרה תורה, אבל הכא גרמא בעלמא הוא, וגרמא בנזקין פטור.